

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 6P/90/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7623202424
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Komár
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2023:7623202424.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudca JUDr. Juraj Komár v právnej veci maloletých detí: A. B., nar. XX.X.XXXX, C. B., nar. XX.X.XXXX a D. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom u matky, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, deti rodičov: matky navrhovateľky: E. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Krompachy, t.č. C. E. XX, F. a otca: A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom F., G. H. D. o návrhu matky na zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. Mení rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. XXX/XXX/XXXX-XX zo dňa 10.1.2019, v časti výživovacej povinnosti otca na maloletého A. B., nar. XX.X.XXXX, maloletého C. B., nar. XX.X.XXXX a maloletú D. B., nar. XX.X.XXXX a to tak, že otec maloletých detí je povinný prispievať na výživu maloletých detí sumou 60,-€ mesačne na každé nepĺnoleté nezaopatrené dieťa počnúc právoplatnosťou rozsudku k rukám matky vždy do 20. dňa v mesiaci vopred.

II. Mení rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. XXX/XXX/XXXX-XX zo dňa 10.1.2019, v časti úpravy styku otca s mal. A. B., nar. XX.X.XXXX, maloletým C. B., nar. XX.X.XXXX a maloletou D. B., nar. XX.X.XXXX a to tak, že otec je oprávnený stretávať sa s mal. deťmi každú párnú sobotu v čase od 15.00 hod. do 17.00 hod. a každú nepárnu nedeľu v čase od 15.00 hod. do 17.00 hod. v mesiaci, ktorý sa bude realizovať za prítomnosti matky s tým, že v čase určenom ako začiatok styku je otec oprávnený si mal. deti vyzdvihnúť v mieste bydliska matky a matka je povinná mal. deti na stretnutia s otcom pripraviť.

III. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Otec podal dňa 11.7.2023 na tunajší súd návrh vo veci samej, ktorým sa domáhal upravenia styku s maloletými deťmi tak, že sa s nimi bude stretávať každý druhý víkend bez prítomnosti matky a jej partnera. Svoj návrh zdôvodnil tou skutočnosťou, že mu matka maloletých spolu so svojím partnerom bráni v styku s nimi a žiadnym spôsobom ich nemôže kontaktovať.

2. Matka sa podaným návrhom vo veci samej doručeným tunajšiemu súdu dňa 26.4.2023 domáhala, aby súd zvýšil výživovaciu povinnosť otca na maloleté deti a to tak, že otec bude povinný prispievať na ich výživu sumou 60 eur mesačne na každé dieťa počnúc právoplatnosťou rozsudku k rukám matky vždy do 20. dňa v mesiaci vopred. Matka svoj návrh odôvodnila tým, že od posledného rozhodnutia súdu vo veci výživného sp. zn. XXX/XXX/XXXX-XX uplynuli necelé 4 roky, pričom sa zvýšili ich životné náklady a tiež sa zmenili majetkové pomery otca. V čase rozhodovania súdu o výške výživného mali maloleté deti 7 rokov, 2 a 3 roky. V súčasnosti mal. A. a C. navštevujú I. J. C. E. J. K. F. a dcéra D. si tam ešte plní povinnú predškolskú prípravu. Náklady na starostlivosť o deti vzrástli vzhľadom na ich vek ale aj záujmovú činnosť. Zvýšené náklady má matka na ošatenie detí, na stravu a hygienu. Jej príjmom je pomoc v hmotnej núdzi a rodinné prídavky, pričom aj jej súčasný druh je poberateľom pomoci v hmotnej

núdzi. Otec maloletých detí vyhľadáva príležitostné brigády. Vyživovaciu povinnosť voči deťom si plní nepravidelne a s deťmi nie je v kontakte, ani sa o nich nezaujíma. Súčasťou podaného návrhu bolo aj potvrdenie o poberaní pomoci v hmotnej núdzi a potvrdenia o návšteve školy u maloletých detí.

3. Súd uznesením č.k. 17P/47/2023-5 zo dňa 17.7.2023 spojil konania vo veciach vedených na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 17P/47/2023 a sp. zn. 6P/90/2023 na spoločné konanie s tým, že ďalej sa budú viesť pod sp. zn. 6P/90/2023. Z predmetných spisov tunajšieho súdu vedených na návrh otca i na návrh matky mal súd preukázané, že obe konania sa týkajú tých istých účastníkov konania a toho istého predmetu rozhodovania, t.j. rozhodovania vo veci starostlivosti súdu o maloletých.

4. Z písomnej správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves zo dňa 12.6.2023 o prešetrení pomerov v rodine súd zistil, že matka, E. B., nar. XX.X.XXXX, býva spolu s maloletými deťmi a jej priateľom L. M., nar. XX.XX.XXXX v jednoizbovom rodinnom dome, pričom úroveň a hygiena domácnosti zodpovedá ich životnému štýlu. Matka je nezamestnaná, evidovaná ako uchádzač o zamestnanie. Matka má výdavky na stravu a oblečenie pre maloleté deti, školské pomôcky, drogériu, synom uhrádza rodičovský príspevok v sume 20 Eur ročne, dcére obedy v škôlke v sume 30 Eur mesačne. Za elektrinu uhrádza sumu 50 Eur. Pri pohovore matka uviedla, že od otca žiada výživné vo výške 180 Eur mesačne na maloleté deti. Mal. A. je žiakom 4. ročníka Špeciálnej základnej školy na ulici C. v F., mal. C. je žiakom 1. ročníka, mal. D. navštevuje Materskú školu na ulici C. v F.. Matka pri pohovore uviedla, že otec nejaví záujem o školu ani o zdravotný stav maloletých detí. Za deťmi nechodí, nekupuje im darčeky ani na Vianoce či narodeniny. Má dlh na výživnom v sume 4 000 Eur, posledný rok platí mesačne po 30 Eur. Na základe uvedených skutočností úrad navrhol súdu, aby vyhovel návrhu matky a zvýšil výživné, keďže je to v ich najlepšom záujme poukazujúc na skutočnosť, že od poslednej úpravy uplynuli štyri roky.

5. Z vyjadrenia otca k návrhu matky na zvýšenie výživného vyplynulo, že s predmetným návrhom nesúhlasí, nakoľko zo svojho príjmu 130 eur mesačne nie je schopný platiť vyššie výživné. Momentálne je dobrovoľne nezamestnaný, má príjem iba z brigád - dohody o vykonaní práce. Otec sa ale plánuje zaevidovať do evidencie uchádzačov o zamestnanie a nájsť si serióznu prácu. Z vyjadrenie ďalej vyplývalo, že mu matka bráni stretávať sa s deťmi, vyhráža sa privolaním polície. V máji 2023 deťom nakúpil sladkosti a ovocie, ktoré však matka vyhodila do potoka. Súčasťou podaného vyjadrenia bola kópia potvrdenia od zamestnávateľa o rozsahu odpracovaných hodín a odmene za zárobkovú činnosť.

6. Dňa 11.7.2023 sa súd oboznámil s aktualizovanou správou kolízneho opatrovníka, z ktorej mal za preukázané, že otec býva v domácnosti matky jeho družky N. G., nar. X.X.XXXX, je nezamestnaný, chodievá na brigády, mesačne si privyrobí 120 – 130 Eur. Na domácnosť nemá žiadne výdavky, finančne mu vypomáha matka jeho družky. Myslí si, že matka nemá peniaze, ktoré jej pošle na maloleté deti, ale dáva ich svojmu druhovi. Na deti mesačne posielala sumu 90 – 100 Eur. S deťmi sa stretáva sporadicky, podľa jeho slov mu matka v kontakte bráni.

7. Súd vo veci vytyčil termín pojednávania, na ktorom vykonal dokazovanie, oboznámil sa s predloženými listinnými dôkazmi, pripojenými spismi, vykonal výsluch matky a otca a rozhodol vo veci samej.

8. Súd vykonaným dokazovaním zistil, že rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves č. XXX/XXX/XXXX-XX zo dňa 10.1.2019 právoplatným dňa 10.1.2019 súd rozviedol manželstvo navrhovateľky E. B., D. O., nar. XX.X.XXXX a A. B., nar. XX.X.XXXX a zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal prispievať na ich výživu minimálnym zákonným výživným na každé dieťa. Styk otca s deťmi súd neupravil.

9. Z výpovede matky vyplynulo, že na deti dostáva prídavky v sume 180 eur, pričom na deti minie 100 eur, je na úrade práce, skončila 8. triedu Základnej školy a prácu si nehľadá. Deti chodia do školy na zmeny, ráno a aj poobede. Za uplynulé štyri roky otec nebol navštíviť svoje deti, prakticky ich vychováva matkin druh. Otec nezavolá, nenapíše, preto ho deti ani nepoznajú.

10. Z výpovede otca súd zistil, že za 32 hodín zarobí 120 až 150 eur mesačne, chodí na brigády, zbierať železo, huby. Finančne mu pomáha svokra a rodina. Deťom nakúpil zošity a tašky do školy, ale bločkami nedisponuje. Pred dvoma rokmi si urobil vodičský preukaz, absolvoval iba základnú školu, zdravotné problémy nemá žiadne. K matke za deťmi nechodil, nakoľko sa mu vyhrážala, bol tam s políciou a bál

sa. Deti ho poznajú, no syn sa ho trošku bál. Stretávanie chce upraviť tak, aby si deti zvykli. Mal. C. a D. videl v Tesco, pričom matka začala kričať, aby sa k deťom nepribližoval a kontakt bol zmarený. Uvedený incident však matka na pojednávaní poprela.

11. Súd na zistený skutkový stav aplikoval tieto ustanovenia právnych predpisov a vec takto právne posúdil:

12. Podľa § 62 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

13. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. (§ 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 372/2004 Z.z.).

14. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

15. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

16. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

17. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

18. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

19. Podľa § 28 odsek 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

20. Podľa 121 Civilného mimosporového poriadku, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

21. Súd v úvode svojho posúdenia uvádza, že záujmom dieťaťa je nesporne vytvárať si väzby s oboma rodičmi a má právo na lásku a starostlivosť od oboch rodičov. Rodičovské práva a povinnosti sú budované na zásadne rovnoprávnom postavení otca aj matky pri ich výkone. Rodičia sú pri ich výkone zásadne rovnoprávni. V zmysle Dohovoru o právach dieťaťa má dieťa právo na starostlivosť oboch rodičov. Nakoľko sa rodičia maloletých detí o úprave styku otca s deťmi nevedeli dohodnúť, pričom styk predošlým rozhodnutím súdu upravený nebol, súd mal za to, že je potrebný zásah a úprava týchto pomerov, aby sa stabilizovala situácia v rodine.

22. Právo styku rodiča s dieťaťom je právom, ktoré vzniká tomu rodičovi, ktorému nie je dieťa rozhodnutím súdu zverené do jeho osobnej starostlivosti. Otec má vo vzťahu k maloletým deťom rodičovské práva a povinnosti a je dôležité, aby mu bolo umožnené budovať si zdravý a plnohodnotný vzťah k dcére a dvom synom. Tiež je v záujme zdravého vývinu maloletých detí vytvoriť si vzťah k otcovi ako k jednej z najbližších osôb v ich živote, tento vzťah rozvíjať, čo je možné iba za predpokladu, že budú maloleté deti s otcom v pravidelnom kontakte.

23. Na základe vyššie uvedených skutočností súd vyhovel návrhu otca a rozhodol o styku otca s maloletými deťmi v prítomnosti matky, nakoľko v priebehu konania mal súd za preukázané, že sa maloleté deti nachádzajú iba vo výlučnej starostlivosti matky. Je potrebné nadviazať kontakt a obnoviť styk otca s maloletými deťmi, ktorý sa dlhodobo nerealizuje. Nemalo by sa rezignovať na náprave vzťahu s biologickým otcom, nakoľko tento nemôže nikto nahradiť.

24. Súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že aj návrhu matky je potrebné vyhovieť, pričom na strane maloletých detí nepochybne došlo k zmene pomerov už len samotným plynutím času od poslednej úpravy výšky výživného v zmysle ustanovenia § 78 ods. 3 Zákona o rodine. Vzhľadom aj k súčasnej situácii, kedy sa rapídne zvyšujú ceny potravín, oblečenia, hygienických potrieb, je minimálna suma výživného pre tri maloleté deti nepostačujúca.

25. Súd vychádzal z majetkových a príjmových pomerov oboch rodičov, ktoré sa mu podarilo zistiť, berúc do úvahy skutočnosť, že pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará a na to, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa ako je výživa, šatstvo, obuv, poplatky za bývanie, potreby súvisiace so vzdelaním dieťaťa, rozvojom jeho záujmov a potrieb, prípravou na budúce povolanie, kultúrne či športové potreby. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu. Na druhej strane uspokojovanie odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa je vždy limitované možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov.

26. Súd vykonaným dokazovaním zistil, že matka spolu s maloletými deťmi obýva jednoizbový rodinný dom, toho času je nezamestnaná, evidovaná ako uchádzač o zamestnanie, spolu s rodinou poberala pomoc v hmotnej núdzi. Maloletý A. bol v čase posledného rozhodnutia súdu žiakom 0-tého ročníka, v mesiaci september nastúpil na druhý stupeň základnej školy, maloletý C. bol v celodennej starostlivosti matky, toho času navštevuje 2. ročník základnej školy, maloletá D. bola v celodennej starostlivosti matky, toho času navštevuje materskú školu, čo predstavuje nárast výdavkov na strane matky ohľadom výchovy a výživy maloletých detí. Náklady na maloleté deti tak objektívne vzrástli a to jednak pokiaľ ide o výdavky na školu, na bežné oblečenie, obuv, kultúrne vyžitie a v neposlednom rade aj hygienické potreby.

27. Súd sa tiež oboznámil so skutočnosťou, že otec maloletých detí býva so svojou družkou, je dobrovoľne nezamestnaný, jeho mesačným príjmom je iba zárobok z brigád – dohôd o vykonaní práce, ktoré vykonával u zamestnávateľa G. M., K. XX, C. K., IČO: XXXXXXXX a ktorý predstavoval sumu 120-130 eur mesačne. Z potvrdenia o príjme od zamestnávateľa vyplynulo, že za mesiac jún 2023 bol jeho čistý príjem vo výške 42,11 eur za 12 odpracovaných hodín. Z výpovede otca na pojednávaní vyplynulo, že má iba základné vzdelanie, jeho zdravotný stav je dobrý, disponuje vodičským preukazom. V priebehu konania otec deklaroval snahu zamestnať sa na riadnu pracovnú zmluvu. Súd tak pri rozhodovaní o zvýšení výživného na maloleté deti u otca nevychádzal zo zásady fakticity jeho príjmov, ale vychádzal zo zásady potenciality príjmov, nakoľko na strane otca súd nezistil žiadne také dôvody, pre ktoré by otec nemohol vykonávať zamestnanie na plný pracovný úväzok, zamestnať sa u iného zamestnávateľa, či si privyrobiť ďalšími brigádami. Podľa názoru súdu nečinnosť otca vo vzťahu k riadnemu zamestnaniu na plný pracovný úväzok ohrozuje dosiahnutie takého príjmu, ktorý by postačoval nielen na uspokojenie jeho potrieb, ale aj potrieb jeho maloletých detí. Súd vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že je v schopnostiach a možnostiach otca uhrádzať na výživu svojim trom maloletých deťom sumu 60 eur mesačne na každé dieťa. Súd prihliadal aj na skutočnosť, že maloleté deti sú v osobnej starostlivosti matky, s ktorou žijú v spoločnej domácnosti, a teda táto osobná starostlivosť, ktorej sa maloletým deťom takto nedostáva zo strany otca, musí byť príslušným spôsobom finančne kompenzovaná.

28. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

29. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

30. O nároku na náhradu trov účastníkov konania súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti rozhodol podľa § 52 CMP a žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves, písomne v troch vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok /ďalej len ako „CSP“/)

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (§ 62 ods. 1 CMP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 63 CMP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.